

Szerkesztőség:

Arad-őrségi egyenlített vasúti postaközvetítő.

Bérmontion leveleket csak ismert kézbe fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Arad-őrségi egyenlített vasúti postaközvetítő. Arad-őrségi egyenlített vasúti postaközvetítő. Arad-őrségi egyenlített vasúti postaközvetítő.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenik hétfőn és csütörtökönként.

Előfizetési árak:

helyben: vidéken:
1 évre 12.- fr. 1 évre 14.- fr.
fél évre 6.- fr. fél évre 7.- fr.
3 hónapra 3.- fr. 3 hónapra 3.50 fr.
1 hónap 1.- fr. 1 hónap 1.20 fr.

Hirdetési díja:

ha azonos betűtípus egyenlített hirdetés-
néli 6 kr., minden következőtől 4 kr.
Bélyegző külön 80 kr.
Nyitólír sora 15 krajczár.

A Horváth Gyula extravagálása.

Budapest, deczember 12.

Nem értem, hogy oly teheséges emberek, mint Horváth Gyula is, kik oly szellemi erővel vannak megáldva, hogy minden kitérés, kipróbálás és kapkodás nélkül magukra vonhatják a közfigyelmet, miért igyekeznek oly extravagálással állni a közönség előtt, mely csak is egy pillanatra teszi őket közbeszéd tárgyává, de mindig komoly számbavehető és megbízhatóvá teszi őket. Az ellenségeknek való tetőzések sem fájhat meg, ki magát soha. Az csak olyan varjú éneklés róka koma előtt. Róka koma felkapja a sajtot és elszalad vele, az énekelő varjú pedig partja bizalmából minden ily esetről kevesebbje van egy falattal.

En légalább nem hi sem, hogy pártunk mérvadó, komolyabb és tekintélyesebb tagjai az e féle extravagálásban valami nagyon épülhetnek, s Horváth Gyula névén éppen oly kötelezőnek tartanék a pártfigyelmet, mint tartják bárkire nézve, mint tartották például a fehérszéken nagy szabású Grünvald Bóla névén is. Mert ha valakinek extra véleménye van, annak nem az a rendje, hogy még mielőtt a pártban megbeszélte volna, piacra vigye, tudva tudván, hogy az ellenzői nagy dob kapra kap a riadalmon, s hogy feltűnne kelteni, nem törődve a pártfelelőse okozott kellemetlenséggel, — és a legrovidebb ut az extravagálóra nézve. És dacára annak, hogy Horváth Gyulának pártunk gyengébbjei közül is sikerült egy-kettőt az általa felvetett nézetnek meggyőzni, egy hajszálynira sincs igazsága.

Hogy többet ne mondjunk, elégnek tartunk ama nagy tévedésről figyelmeztetni, hogy a mai egyéves önkéntesség közt, és a törvényjavaslatban körül írt önkéntesség gyakorlati haszna közt nem képes különbséget tenni. Azt írja ugyanis, hogy: ha igaz az, hogy az egyéves önkéntesség által vezényelt csapatok az életükkel játszanak, hát az egyéves önkéntesség aztán sem lesz tölcser, melyen át a katonai képzettséget az illető fejébe lehessen önteni.

attól fél Horváth Gyula, hogy mert az egy év után is csak egy év lesz és nem elegendő a gyakorlati kiképzésre, — majd ismét emelni fogják az időt.

Nem tudom, őszinte meggyőződése-e ez Horváth Gyulának, avagy csak tün-
tetni akar vele, ámde legyen őszinte meggyőződése, éppen annyira téved vele, mint többi feltételeivel, mert:

Az eddigi egyéves önkéntesség, ha tekintetbe vesszük, hogy a fiatal ember az alatt polgári tanulmányait is folytatta, nemcsak ideje volt megosztva, hanem figyelem is, s egyéves önkéntességét inkább jobbnak, mint komoly feladatnak tartotta, hát erre az egy évre a komoly katonai foglalkozásból vajmi kevés, vagy éppen semmi sem esik. Ezt az egy évet, komolyan, alig-alig merhetjük beszámítani egy negyed évnek, holott a törvényjavaslat szerint ezután betöltendő egy év komolyan négy negyedét fog kitenni, s gyakorlati hasznát tekintve a mai egyévet négyeszeresen mulja felül, ami éppen elegendő arra, hogy egy művelt, intelligens fiatal emberrel, a szolgálati rendes három évet nemcsak kipótolja, hanem legalább is egy negyed, mondjuk egy évvel, — a legénység képzettsége fölé helyezze. Tisztelettel és a tekintetből is négyeszeresen vehetjük a törvényjavaslat szerint letöltendő egy évet az eddigi egy évhez hasonlítva, s bizony-bizony alig fog akadni valamire való fiatal ember, — feltéve, hogy meg lesz benne az akarat, — ki egy ily év után a tiszti vizsgát le nem teszi.

Szóval, biztosítjuk Horváth Gyulát, hogy nagy tévedésben van s hogy a tévedésének terjesztésére kár volt rajt tennie, még mielőtt pártja kebelében, diskusszió tárgyává tették volna az eszmét, a törvényjavaslat, dacára hogy a körülmények kényszerítik parancsszáva alatt született, s hadseregünk harc-képességét tekintve, mellőzhetetlen volt, — eléggé rémsére lett festve ellenzőnk által Horváth Gyula nélkül is, s arra, hogy még inkább az ellenzők malára hajtsuk a vizet, nem volt szükség. Komoly dolog ez, aminthogy a laj-

thantuliak konglomerált nemzetiségük dacára is megmutatják, még csak gyűnjük sem akarván feltámasztani annak, hogy vessz idején, (ha bár ki nem tört is még), a máskor talán halás és szűkösség, most káros és veszélyes ellenzékenység kötelességgel hátráltassuk az így lehető sebes lebonyolítást, s ha bár a magyar ellenzékől nem is, de pártunk tagjaitól mindenestre megvár-nók, hogy ne a fiatalok óvációját, hanem a helyzet komolyságát tartsák szem előtt.

G. B.

A büntető törvénykönyv revíziója.

Az ügyvédi kamara által kiküldött bizottságnak a büntetőtörvénykönyv módosítására vonatkozó javaslatát az ügyrendtartási törvénytervezet letárgyalása után fogja részletesen tárgyalni az ügyvédi kamara választmányja.

A főrendiház pénzügyi bizottsága Haynald Lajos bíróknak-ez elnöksége alatt tartott szerdai ülésében tárgyalta alá vette és elfogadta az állami italm-reál jövedékről szóló törvénytervezet letárgyalása után fogja részletesen tárgyalni az ügyvédi kamara választmányja.

A „Kölcsy-Egyesület” és az „E. M. K. E.”

Márki Sándor dr. az ismert fiatal tudós s lapunk nagyérdemű dolgozója, a fentebb írt cím alatt a következőket teszi közzé a „Pesti Napló” tegnapi számában: „E vármegyében, melynek 300,000 lakosa van, oly egyesület, melyet körülbelül 1000 tag alkot, bizonyosan a tényezők közt tartozik. Het-évi előtt alakult s az Aradvármegye művelődési ténylegi köz-szervezője a „Kölcsy-Egyesület”.

Közösséget s nem az a legminden-napiabb vagy természetű meg, hogy néhány ember újabb tért nyerjen a szereplésre. Oly vidéken, hol a magyarság közel 75 százaléka más nyelvű népesség között van szétszórva, nemcsak ez a komolyabb oka lehetett ily egyesületi alakításának. Képviselni a nemzet kulturális irányát, melynek tekintetében a hivatalos világ kezei meg vannak kötve.

Mindenki érte, hogy a közművelődés

terjedését s helyenkint megismosodását inkább az eszközök hiánya volt akadályozza. Más hasonló célú egyesületek mindjárt kezdetben valami Meccenasra tettek szert s így könnyebben szert tettek az anyagiakkal való első küzdelmek nehézségein. Aradnak nincs önméltósága, s az egyesületek évek óta csak két alapítója volt: a főispán s egy derék iparos. A gazdag polgárok vajmi keveset törődtek az egyesület feladataival. Voltaképp talán nem is ismerték azokat; csak a vezető-egyet két látták: ezek iránt tapált személyes rokon, vagy ellenszenveik szerint ítélték meg az egyesületet. A közönség legnagyobb része pedig rettenetesen sajnálta azt a 2 forintot, melyet tagdíj fejében be kellett fizetni.

Egy öreg és egy ifjú akadémikus éppen a napokban is úgy nyilatkozott előttem, hogy vidéki közművelődési egyesületeink közül a „Kölcsy-Egyesület” ajándékozta meg tagjait a legértelmesebb, legterjedelmesebb és valóban irodalmi színvonalon álló évkönyvekkel. S ha egyebet nem nyújtana, ez évkönyvekkel a tagdíjért már teljesen egyenértékű dolgot adna tagjainak a „Kölcsy-Egyesület”.

S valóban igaz, hogy a munka kezdetének éveiben is rendszeres kétszáz forintot forgatott a társulat, mint a mennyit tagdíjak ezimén bevette; mert minden tisztességes eszköz megtagadott, hogy jövedelmét gyarapítsa.

Ha ösztönök akarnak lenni az aradiak, el kell ismerni, hogy az egyesület első hét éve kitűnőtelően nyomokat hagyott városuk közéletében. Hogy egyebet ne említsek, igazi szellemi központot nyertek. Nincs Aradnak irodalmi műveltsége felfia, ki Arad városának diásterében a „Kölcsy-Egyesület” egyik másik pitején meg nem jelent volna már a felolvasó asztalnál, a rendszeres szép szamu közönség előtt.

A különböző téren működő férfiak közt oly kapcsolatot létesített az egyesület, melyre sem képezték, sem hivatala nem volt a kaszárnya. Annál kevésbé a hírszóródalom, mely oly töltetűt előtérbe a pártzempontokat, hogy valóban nagy szükség volt arra a semleges területre, melyet a Kölcsy-Egyesület felolvasó terme nyújtott. S e hét év alatt irodalmilag többet produkált Arad, mint azelőtt való fennállásának egész ideje alatt. Mert az előtt, mint mind-mind, ott is jelentek ugyan meg könyvek és más irodalmi művek; de természetesen csak ezen hét utolsó év alatt társulhattak az aradi közönséghez az irodalmi mozgalmakról, melyek világszerte, főképp azonban hazánkban foglalkoztatják az elméket.

Másfelől felolvasás közt, a mennyit fennállása óta tartott az egyesület, jók és gyöngék vegyessen aradtak; de a másfelől felolvasás hatása nem is feltétlenül azok tartalmában, hanem részben a felolvasók egyéniségében rejlik. Kedvőnkért gyakran olyanok jöttek el, kik magyar irodalmi dol-

gok iránt azelőtt egyáltalán nem érdeklődtek; azonban sok esetet tudok, hogy megkedvelték a felolvasásokat s eljártak előttük ismeretlen egyének meghallgatására is. Eljártak a régi polgárok, vagy a lakosoknak több mint 10%-át tevő árabeltől közöl olyanok is, kik csak törték a magyar nyelvet; nem tudom, Aradon hol lehetett volna azelőtt alkalmuk az irodalmi magyar nyelv könnyebb gyakorlására; s most ok is rémtettek irodalmunk oly nagyjainak ünnepeit, kiket azelőtt jó, ha névrol ismertek.

A felolvasások körét az egyesület utóbb a vidékre is kiterjesztette; a míg Aradon azelőtt, az iskolákat s talán a helybeli lapokat kivéve, semmi, de semmi sem létezett szellemi kapcsolatot a székváros és a vidék közt (mert maga a színház is helyben volt intézmény), Arad most már megtalálta a módot, melylyel a vidék szellemi érdekeit szorosabban csatolja magához. Rajta áll, hogy a jó indulat kezdett ne sanyeregjen el abban a magyar betegségekben, minnek neve: rágnás.

Ez egyesületi indítványozta a vármegye és város monografiájának megírását is, 12000 forint biztosított e célra. Akadtak jó emberek, kik azt hitték, hogy ezzel egy-szerűen egy kis emlékeztetőt gondolkodott néhány tollforgató ember részére. Iró-emberek előtt nem kell magyarázni, hogy a monografiájára a legrosszabb „ületek” közé tartozik. Tömerdek munka, mely az író erejének nagyobb részét elszorítja s melylyel a kikötött honorarium alig áll arányban. De hát az illetők, kik pénzt, ha csak pénz kellene nekik, másként is szerezhetnének és sokkal, de sokkal könnyebben, — nem is ezért vállalkoztak. Mindenesetre a hazá, de kivált a megye közműveltségének akartak és akarnak szolgálatot tenni.

A megye történetéből nem sovinstikus módon, hanem rideg oklevelek halmazából ki fog derülni, mennyire jó magyar volt a vármegye Aradvármegye. A magyarság erősítése a Kölcsy-Egyesület első és legfőbb feladata. Ezért gyámolt iskolákat, kisdudor-intézeteket, — ezért alapította meg Arad első közönyvnyitást, melyet eleget emfotik elinté, de melyért áldani fogják egykoron, — ezért áldoz, a mennyit vékony jövedelméből áldozhat, az irodalom és közműveltség sanyiflése céljaira. Ezért lépett be az EMEK alapító tagjai közé.

Szép látvány lehetett, hogy Aradváros közönsége, melynek egyrésze oly nehezen szokta meg a Kölcsy-Egyesület szűken mért obulusainak szűkét, a napokban az EMEK aradi fiókját is megalkototta s mindjárt egy százas bizottság kiküldetésén kezdte a dolgot. Szilárd örömdenk, ha es valóban a közműveltség ügye iránt való szent felelősséggel jelentem. Összintén szöve azonban, némi aggodalmam vannak erre nézve. Nem a vezető egyének miatt, kiket tisztelték; hanem azért, mert tartak tőle,

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárcája.

(Deczember 14.)

Az ő sírjánál.

I.

Csak gyöngéden járj kicsi lányom,
Meg ne zörrenjen az avar.
Oh, mert hátha az árva gyász,
Bármilyen csöndes könyhullása,
A sírban is álmat zavar.

Oh te szegény, megkínzott lélek!
Órk vergődés, gyötrelme!
Csak én tudom, a ki még élek,
Hogy milyen édes lenne véled
Majdani végs-végtelen.

II.

Mióta elmentél, be sokat szenvedtem,
Be sokat szenvedek!
Oh milyen jól esnék, ha elpanaszolnám,
Ha még volna kinek.
Amatlan éjszakán míg könyeim folynak
S párdmát ástatom...
Nem a halál rémül, nem utánad sírok,
Maga mat síratom.

III.

Oh mindent, mindent elvesztettem,
Mivel az élet biztatott...
A reményesség nincs erőm már,
Jövömben hiány nem bírok.
Utolsó könyvem is kisírtam,
Szemembe az nem regedez...
Mindent, mindent egy sírba tettem,
Mindent a sírhalom fedez.

Hajnalok.

Látszat és való.

(Regény öt könyvből.)

— „ARADI KÖZLÖNY” tárcája németből fordította: —

DENISE.

ÖTÖDIK KÖNYV.

VI.

(76 ik folytatás.)

Szava hirtelen elakadt, mert előtte Bodo állott.
— Menj ki, Basil, hagyj magunkra ben-nünket.
Az öreg gróf e merészszégre megdöb-benésében felugrott székéből.
— Itt maradj Basil!
— Eredj, mondom! — ismétlé Bodo és tekintete oly parancsoló volt, hogy az öreg szöve azonnal távozott.
— Tannk nélkül vagyunk — kezdő Bodo, atyjához fordulva — nem sokáig fogok terhedre lenni. Csak egy szavam van még hozzád, mielőtt örökre elválnánk —
— Te — te merészszél, szemtelen, parancsom dacára — tört ki a gróf, n-ia-ri-át az asztalon heverő pisztolyokra tekintett.

— Csavargók és osztrékokok felöletnek, tudom — szól Bodo. Ha vágyódom velem megkezdni, am legyen! De amíg én élek, nem fogsz megakadályozni abban, hogy hozzád beszéljek, hiszen ezek ugyis az utolsó szavak, melyeket mi egymással cserélünk.

— Elvetemedett fiú! — dühöngött az öreg gróf, rosszabb vagy a csavargónál. Megtagadtad nevedet, származásodot, és de-vid birtokot egy parasztnak szolgálat ki-
aroló vagy atyádon és becsületen. És egy gazdag házassággal megmentetted volna mindent. De benned nincs egy csepp ne-mei vér sem, plébajus vagy, méltatlan hozzád. El, el, jobban utálalak a gyűlölt páztorlegénynél. El a szemem elől, vagy a nevére — megleszem a mire esküdtem!

— Oly bünt rosz reám, a mit magad követél el, de ezzel nem vesztegetem az időt, nem azért jöttem, hogy veled meg-egyezzem, hanem mint vádoló, hogy viz-szakveteljem téled elcsóbit boldogságot. Töléd! Hissen te csak pusztítani tudsz, nem adni! Megmérgeztél ifjúságomat, olyan pályára — kényszerítettél, a melyet utáltam,

de ez még nem volt elég, becsületnék akarál tenni. És mikor felégettem magam és eldobtam magamról az igát, hogy egy kis boldogságot, szabadságot és életörömet szerezzek magamnak, akkor úgy gyűlöltél, mint az utolsó gonoszterv. És én mégis kegyelmezzel ragaszkodtam atyámhoz és öseim kastélyához. Keményen bünhődtem ezen gyöngésem miatt. A boszú sora, mely a gyermekben bünteti meg az atyák gonosz tetteit, engem sújtott, meg-foszt most egyetlen boldogságomtól; mert tudt meg: az a leány, a kit lelkem egész hevével szeretek, ama férj leánya, a kit te oly kegyetlenül bántalmaztál.

— A parancsleány! — kiáltott a gróf rikósolló gunyakazgása törve ki. És ő most egy lábujját ad nekéd, a hogy meg is érdemled, mert oly mélyen lealáztad magad? — Ejen — ejjen. Ez a hitba-gyott méltó büntetés, a leány ezért meg-nyerte vesztülését.

— Becsülésemet? Az ugyan sem nem nagyobbítja, sem nem kisebbíti őt. Ő nem fog elhagyni engem, de én, léphetek-e én tisztá szeméi elő, nem kell e pirulnom atyám végett? Stülésem óta bünhődöm, amiért egy Beinsten vagyok. De az em-beri törelemnek is van egy vége. Ünnepe-lyesen szakítok ezentúl a múlttal, minden kötelességgel, a mit szültelem reám rovt és lemondok rólad. Drágán fizetem meg a szabadságot, drágábban, mint bár-mely ember Kőzdjél egyedül azzal az em-berral, tölem ne várj se vig sz. se segit-séget, én nem képviselhetem cselekményeid. Messze országban fogok egy új életet megkezdni. Te pedig élj oly nyugodtan, a hogy ezt lelkiismereted megengedi és vidd magaddal a sírba a gyűlölt nevet mint az utolsó Reinsten-t.

Bodo indulni készült, mikor az öreg gróf egy rekadt hangja készítette, hogy vissza forduljon. Aryja felugrott és líheg-kebellet, kidüledezett szemekkel ragadta meg az egyik pisztolyt.

— Lőj! — mondá Bodo, karjait ke-resztbe fonva a keblén. Vess véget az éle-temnek, melyért úgy sem vagyok halás nekéd.

zéből kiesett a fegyver, jobbajával a leve-gőbe hadonászott, mintha a másik pisztoly után akarna nyulni. szután tántorgott és minden hang nélkül rogyott a földre.

Bodo lehajolt feje és miután atyja nem mozdult, felémelte a karakébe. Egy tekin-t a gróf két ajkára és megtört szemébe elárulta neki, hogy mi történt. Egy csepgető nyomással előhívta Basil-t.

— Küld el Jánost azonnal Walstedba a doktorhoz. — mondá az öreg szöveghöz. — Reinstein gróft szélhűdés érte.

VIII.

Jane visszatért a tanácsos házába. On-uralmának dacára nem volt képes teljesen elrejteti, hogy mennyire szenved lelke az álal, hogy atyja és kedvese közt kell vá-lasztania. Ida és a tanácsos résztvevően kérdőzködtek ügye felett, de Jane barát-ságosan, de határozottan visszautasította, kijelentve, hogy nincs ok az aggodalomra, de komoly arca és szomorú tekintete meg-hazudolták szavait.

Igy mult el három nap, Jane mind esendőbb lett; a milyen erős volt, most szíve mégis reszkettett a történendők vá-ra-közében. Még eddig Bodo mit sem hallott magáról, győtrő demonként ül-dőzte Janát az a gondolat, hogy Bodo mégis gyöngének mutathatta magát sze-relme és gyermeki kötelessége közti harozban. Aryja részére állhatott, és azután —? Bármennyire is igyekezett el-úzni magától ezt a gondolatot, az ismét visszatért, és mikor elérkezett a negyedik reggel, a nélkül, hogy hirt volna kedve-
sétől, szíve összeszorult, ottgádnai kezdett.

Norton éppen feljött, hogy egy kis sá-takozására hívja meg, mikor belépett az inas és jelenté, hogy Bodo, Stein ar a szalouba vár és kérdezte, baszálhatna-e Norton kiaszozonyal. Norton homloka ráncba szedődött, miattat Jane halvány arca hir-telen felelevenedett és egy boldog, bizodal-mas mosoly lebegett ajkán, mi azonban mindjárt eltűnt. Norton tekintett atyjára.

Egyedül óhajta sz talán beszélni a gróf urral, szabadon hagyta választani, vagy elkísérhetlek? — kérde Norton és mikor Jane habozott a válasszal, folytató: Kéves bizalmad lehet a szer-tett férjben, mert félsz attól, hogy tudja legyenek egy társalgásnak, a melyben a gróf könnyen színt vallani.

E szavak és az azokat kísérő megvöl-mosoly dőltöttek.

— Jer, — szól Jane.
— Jobb is, gondolom, ha egyszerre hozzuk tisztába a dolgot. — Ezzel mind a ketten elhagyták a szobát.

Bodo kísértében Fritz is eljött. Mitán szíre szorította az örömtől sugárzó ládát, gyöngös kibontakozott ölébe karjaiból.

— Boorás szabadon, kis virgonoz, — mondá, — át kell mennem a papához, fontos ügyekben fogunk tárgyalni.

— Oh istenem, most mindig fontos ügyeitek vannak, — duszogott Ida, — azt hinné ember, ki tudja, mi van készülő-ben, számomra soha sincsed időt, te ross ember.

— Nem lehet másképpen, azután viss-szatérk hozzád.

— Ha legalább Klárát hoztad volna el magaddal. Ugy megsejtemtél őt, szinte egy szeretnem, mint Janét. Nem bánám, ha a testvérem volna. Eljön ma hozzánk.

— Majd elután. Ha már eléltél lá-togatásokat tenni, ki főne nekem? Vagy azt hiszed, hogy a levegőből élhetek, mert boldog vélegény vagyok?

— Nálunk is ebéltelhetnél, vágott viss-za Ida. Olyan kiálhatatlan unalmas, mi-kor nem vagy itt. Mama csak Robertről beszél — Ida megkadt, szeméi megteltek könyvekkel, miket azonnal ledőltől és fo-ly-tá: Janeval se lehet márn birni, mióta atyja itt van. Gondold csak, még azt sem mondta el nekem, hogy mi baja, milyen eredmény volt utazásának; szabad e ilyen zárkózottan lenni egy barátot iránt? Mit csináljak. Egész nap tölök és várok rád, legelőbbnyire hiába és ha végre eljössz, akkor oly sürgős a dolgod, azonnal futsz be-tegedhez, apához, mindenki közelebb áll hozzád, mint én.

— Igen, kincsem, ez már így a fér-fakal szöletett hiba; mihelyt kicsaltak egy leánytól az igen szót, biztosan érik magukat és kezdik elhanyagolni a szegény teremtet. Azután megfogta kis manyszo-nyát és édes esméket nyomva ajkaira, ki-futott, nehogy ismét visszatartsa.

A tanácsost szövejében az íróssal előtt találta, egy csomó levél és papír felé hajolva.

— Légy tüdőzőle, doktor! — kiáltott a belépő elő, — jó hir a számra! Mitán mindent átírtam és számítottam, feldertül,

hogy nem* ismered még meg eléggé Aradváros közszellemét két ilyen társulat fentartásával. Hiszen a Kőlcsey-Egyesületnek, mely pedig már sikeresen hivatkozhatik, még mindig nehézségekkel, bizalmatlansággal, gúncoskodással kell küzdenie. S levelesbáb Aradmegyében a magyarság érdeke, hogy ne mondjam, veszedelme, mint magában Erdélyben? Ha rosszul vezetik a Kőlcsey-Egyesületet, (miféle én nem tudok) bizalmatlanság a társulat ellen állók iránt, azon könnyű segíteni: másokat kell választani helyettük, esetleg azokat, kik az EMKE főjait megalkotották a kik semmire sem vállalkoztak volna e megalkotásra, ha meg lettek volna elégedve a Kőlcsey-Egyesülettel.

Minden szíveskedéssel ismeri a maga érdekeit. S ha az aradiak úgy vannak meggyőződve, hogy jóval kisebb száma mellett is a megye magyarságának van az értelem, használják első sorban a Kőlcsey-Egyesületet arra, hogy a többi 75 százalékos részben a magyar közműveltség áldásában. Több tapintattal, ama 75 százalékos érdekeiknek kevesebb ártásával s így több eredménnyel járhatnak el. Dobbal nem lehet verhetni fogni. Ez az egyik közmondás. A másik pedig az, hogy mindenki a maga háza előtt sepergesen. Vagyis az aradiak ne menjenek Erdélybe civilizálni addig, míg az egykor Magyar Halmagy vidék teljesen magyartalan és idegen s míg saját falusi iskoláiban s óvintézetekben ez a teendő. Hiszen bár részben az aradiak a nemzeti kultúra terjesztésének szent feladatában a Királyhágón innen és túl! Így azonban csak szétforgácsoltjak erejüket.

A Kőlcsey-Egyesület fenmaradását, sőt, mindjártban való felvirágzását immár nemcsak megyei, hanem országos érdekek tartják. S midőn az önmaga iránt való kötelességet Arad oly szépen összeegyeztetheti a haza érdekeivel, azt hisszük, hogy egy magasztos cselekedést nem fog megtagadni egy másik, nem kevésbé magasztos eszmét. Ez épp oly kevéssé állhat a nemzet egyik legszebb alkotása az EMKE érdekében, mint a mely szégyen volna Aradra nézve, dicshétség nevére, ha mindkét oldalon gazdag áldozatot mutat bel!

Nagyrebecsült íróársunk és barátunk, nemes buzgalommal mindenestire túllépett a czélon fentebb sorokban. A mennyire jóindulatot tükröznek vissza sorai, lehetőleg éppen annyit árthatnak azok az „E. M. K. E.” ügyének Aradon.

Itt szó eszik arról, hogy az „E. M. K. E.” aradi főkje a „Kőlcsey-Egyesület” rovására gyarapodjék, fejlődjék. Erről meggyőzheti Márki dnt az a körülmény is, hogy éppen a „Kőlcsey-Egyesület” elnöksége legbuzgóbb istápolója, terjesztője az „E. M. K. E.” ügyének Aradon. És ez csak természetes.

Az E. M. K. E. semmi tekintetben nem kereseti- és „Kőlcsey-Egyesület” működését és semmi esetre nem vonja el attól a legcélszerűbb anyagi jövedelmét sem.

A „Kőlcsey-Egyesület”-nek meg vannak a tagjai, ugyisint az „E. M. K. E.”-nek is Aradon. A „Kőlcsey-Egyesület” megmarad a maga hatáskörében, a maga tagjaival, míg az „E. M. K. E.” a lo-

hogy még körülbelül háromszázötven ezer maradt meg nekünk. Nyomorult maradt egy három millios vagyonnak, — tervé hozzá sóhajta. — De azt hiszem, ha szerényen élünk és megelégszünk, elegendő lesz nekem és idának. — Ezt a házat itt eladom és künn a park közelében építtetek egy villát, a mely éppen elég nagy lesz, hogy két családot fogadjon be — talán csak meg vagy elégedve ezzel? Hiszen tarthatat magának egy kocsit és ezental nem gyalogol az a betegedhez, annyi még futja a vagyon kamatából. E, ott kinn, doktor, csendesen és békáiban fogunk együtt élni, én és az öregem még néhány nyugodt évet remélünk élni gyermekeinknél, dacára a sok szerencsétlenségnek, mi bennünket ért. — Felállva megölelte Fritzet, igyekezve legyőzni bánatját. — Így ni, ezt akartam neked mondani, most beszélj te, mit hozol?

— Mivel saját jövőd biztosítva van, nyugodtban beszélhetek barátaink asztalánál. Bodo itt van, ma felkerestek lakásomban, a hol egyelőre le is szállt. Ide kísért engem, Jancal-óhajt becsélni.

— Meggyötört neked? — Fritz igent bólogott.

— A dolog csálkított. Rosszul állott rec és Janera nézve, de a halál ismét egyszer játszott a közvetítő szerepét. Ha Nört most egy kis időre elhagyom, minden jól megy. Nézetem szerint az öreg gróf halála véget vet minden viszálynak. — Fritz erre részletesen elmondta az eseményeket, a hogy Bodo ott hallotta.

— Gonosz egy ügy — vélte a tanácsos. — Ha a paraszt és a nemes egyszer összezördülnek, mindig baj van. Az egyik olyan keményfejű és előítéletben elbizakodott mint a másik, és már régi dolog és ha a paraszt pénzhez jut, akkor önbizalmában, gőgében feltűnő a legcsontosodottabb nemes is. Hát Bodo mit mond, talán csak nem jön rá valami arisztokratikus szezősély és ott hagyja Janst?

— Sőt ellenkezőleg, el van szilárdan határozva, hogy minden körülmények közt hozzá tart, ha ugyan Jane nem hagyja fel vele.

— Jól van így — talán befolyásolhatom Nörtöt az ő előnyére, ha ez makacs-kodnék — egyelőre azonban várakozunk. És most hagyj magamra, ilda u. y. hosszú prédikációt fog neked tartani hosszú táv-léted miatt.

(Folytatása következik.)

k a l i s hivatástól eltekintve egy nagy, komoly veszélyben álló nemzeti jogot és aspirációt segítve.

Az a csekély tagsági díj, a mit az „E. M. K. E.” pártoló és rendes tagjaitól követel, sehogy sem fog akadályt képezni a hazaifág gyakorlásában senkinek és nem fog eltéríteni senkit a „Kőlcsey-Egyesület”-től.

A mi aradmegyei nemzeti bajunkhoz elég erős maga a „Kőlcsey-Egyesület” is és segít hozzá sokat maga a közélet az ő tapintatos érintkezéseivel.

Oda át, Erdélyben nagy a veszedelem; oda az egész nemzet segítségé kell. Miért hiányozzék akkor onnan éppen Arad?

Es miért vegyük el a lángját — általában aggodalomból — éppen az aradiak hazafias tüzeinek?

Nem, soha!

„Mind a két oldalon” fogunk al-dozni, . . .

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése december 12-én. —

I.
A képviselőház elintézte a mai ülés napirendjére tűzött tárgyakat, melyek közül a pénzügyi kérdések Hegedűs Sándor előadó referálta. A pénzügyi kérdések megbeszélésére vonatkozó jelentés vita nélkül tudomásul vétetett. Azonban a 473 milliónyi hitelre vonatkozó törvényjavaslat fölött eszmecsere történt, melyben az előadó kivül Uramor Gábor (a javaslat ellen), továbbá Horánszky és Wekerle államtitkár vettek részt. A javaslatot magát a ház egy általánoságban, mint részleteiben elfogadta, az 1-85 §-nál Horánszky módosítványát.

Ezután Orczy br. belügyminiszter adta meg a választ Madarász József interpellációjára, a temesmegyei főispán állítólagos levele tárgyában. A miniszter azt felelte, hogy a kérdéses levél soha a kezéhez nem került s így különös intézkedésnek sem látszott szükségét. Madarász replikája után a ház a miniszter választát nagy többséggel tudomásul vette. Az ülés végén Mennich előadó bejelentése a véderő bizottság jelentéseit a honvédegről, valamint a véderől szóló törvényjavaslatok iránt. Az utóbbi javaslat-hoz mellékelvén a pénzügyi és igazságügyi bizottságok jelentéseit is.

Legközelebbi ülés pénteken lesz; a szombati ülésben, Bánffy Béla gróf helyébe új alelnököt választ a ház.

II.
A temesi levél ügyét érintő intermezzo — távirataink kiegészítésével. — A következőkben ismertetjük:

Orczy Béla br. a belügyminiszterium vezetésével megbízott, ő félége körül miniszter: T. képviselőházi (Halljuk! Halljuk!) Madarász József t. képviselő ur azon kérdést intézte hozzá, talán a hírlapoknak mult évi augusztusban megjelent azon közleménye, mely szerint Temesmegye főispánja a fehértemplomi választás anyagi és erkölcsi támogatása végett a belügyminiszteriumhoz egy levelet intézett és hogy mit tett, vagy mit szándékozik tenni a belügyminiszter a kormányt és közegeit ez által illetett vádakkal szemben?

Engedje meg a t. ház, hogy ezen már régen elmut dologra nézve minden magyarázatát mellőzve tisztán a tények elmondására szorítkozzunk. (Halljuk! Halljuk!)

Váló az, hogy a mult évi október 23. — tehát nem augusztusban, nikt az interpelláció mondja a „Budapesti Tagblatt”-ban egy bizalmas levél említett meg, mely Temesmegye főispánja által hozzá intéztetett volna a mely idegen kezébe került, ez által többek tudomására hoztatván, (Elénk helyeslése a bal- és a szélső bal oldalon. Halljuk!) Ezt a levelet, minthogy az a nevezet is tanúsága szerint is idegen kezébe került, én soha sem vettem kezemhez s így nekem arról semmi tudomásom sem lehetett. (Mozgás a bal- és a szélsőbaloldalon) s minthogy így több hónap telte el azóta, hogy ezen állítások levél hozzám intéztetett, részéről mindan előleges intézkedés lehetősége ki volt zárva. De később sem volt már indokom a dologba beavatkozni, mert ezalatt a temesmegyei választások rég befejeztettek, azoknak rendes és törvényes folyása ellen semmiféle proász nem tétetett, a főispán és a hatóságok eljárása ellen vád nem emeltetett és nem is emeltetett, így tehát arra, hogy eljárásukat vizsgálat tárgyává tegyem, első alapom és törvényes indokom nem volt. (Helyeslése jobboldal. Mozgás balfelől.) Ily körülmények közt most utólag sem vagyok abban a helyzetben, hogy azon két kérdésre nézve, mely az interpellációban foglaltatik, bármi intézkedést tehessek. (Nyugtalanág a bal- és szélsőbaloldalon.)

Kérem a t. házat, hogy válaszat tudomásul venni méltóztatnék. (Helyeslése jobboldal. Elénk derültség és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Madarász József: Két kérdést intézett a belügyminiszterhez, de a miniszter ur csak egyre adott választ. Az első kérdés az volt, való-e az a hírlapi közlemény, hogy a temesi főispán hozzá, mint belügyminiszterhez, levelet intézett, melyben a fehértemplomi választás anyagi és erkölcsi támogatást kért s egyszerűen egy polgár által

küszölekre szánt adományok választási öszlekre való fordításáról tesz említést? A miniszter ur erre azt mondotta, hogy a levél az ő kezei között eohasem volt; ezen kijelentés után tehát az ezen kérdésre adott választ kéntelen tudomásul venni a szöve a nem kérheti annak napirendre tűzését. De intézett ő egy másik kérdést is a belügyminiszterhez, a melyről úgy látszik megfogalmazott a miniszter ur. S ez az, hogy ha nem való a levél, akkor mit szándékozik tenni? Mert a temesi főispán s így a kormányt is az egész ország előtt nyilvánosan vádolták erkölستelen tények elkövetésével. — mert a választások hivatalos befolyásolása a küszölekre szánt pénznek korteszölekre fordítása erkölستelen dolog, — és sem a temesi főispán, sem a belügyminiszter nem tették semmit e vád megoszolására. Bár ellenzéket képvisel a kormányban azonban, még sem akarja engedni, hogy ily vádakat büntetlenül mondhasanak a magyar kormányról s ennek közegeiről; azért indítványozza, hogy a kérdést a ház napirendjére tűzze.

A ház többsége a miniszter választát tudomásul veszi.

LEGUJABB POSTA.

— A véderőjavaslat az osztrákoknál. Az osztrák képviselőházban a véderőjavaslatot szerdai tárgyalása folyamán Kronawetter előlénken felszólalt a három éves szolgálati idő ellen. Azt mondá a többi közt: Nem áll, hogy a javaslatot ilyen gőzörvél kell letárgyalnunk. Szomszédaink, a magyarok sokkal jobban megfontolják az egyes szakaszokat. De nekünk kell most a falfördő kosnak lennünk, először kell a tűzbe mennünk, hogy Magyarországon azt mondhasák: lám, azok már elfogadták a törvényjavaslatot, kevésbé derekak lennétek-e ti, mint a Lajtán-tuliak?

Kronawetter továbbá azt mondá: Nem kell mindazzal birni, a mi Poroszországnak van. Nem akarok tudni azokról az intézkedésekről, melyek mindent a katona-sínek alá akarnak szorítani s kivételre törvények alkotnak a szocialisták ellen. Végül a szolgálati időt két évre kívánta megállapítani. Inditványát a ház elvetette.

Táviratok.

— Budapest, decz. 13. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az szabadlövőpárt a képviselőház alelnökévé egyhangulag Horváth Gyulát jelölték és elhatározták, hogy újkor a miniszterelnököt pedig Falk Miksa, Aradváros országgyűlési képviselője névölzi.

— Óriási tűz. — Kiel, decz. 13. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Neumünsterben tegnap az a l e c k t i e l e p o s t t ó g y á r l e g e g t t. Mint hírlak, 12—20 munkás odaégett.

Az „ARADI KÖZLÖNY”
(Megjelen mindennap)
Előfizetési feltételei.
Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 — kr
Fél évre	6 — —
Négy évre	8 — —
Egy hónapra	1 — —

Videkre szétküldve:

Egy évre	14 fr — kr
Fél évre	7 — —
Négy évre	3 — 50
Egy hónapra	1 — 20

Felkerjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése november végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megújítsák s i v o s k e d j e n e k, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.
December 14. Péntek. Rom. kath. naptár. Nikáz. p. k. naptár: Nikáz. Görög-ország naptár (december 2.) Habsk. Nap két 7 óra 44 perc. kor, nyarazik 4 óra 7 perc. kor.
— A „Kőlcsey-Egyesület” könyvtára nyitva van kedden és szombaton délután 3—4-ig, pénteken délután 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— Közigazgatási bizottsági ülések. Arad megye közigazgatási bizottsága ma délelőtti 9 órakor, Arad város közigazgatási bizottsága pedig ma délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

— A Kőlcsey-Egyesület választmánya tegnap este hat órakor Antolik Károly elnöke által öt főt tartott. Jelen voltak: V a r j a s s y Árpád, B o r o s V i d a, D e c s e r Géza, L a u k ó Albert, D e m t ö r László. Megnyitván az ülés, elnök bejelenti, hogy T a

k á t s y S. dr. nem hajlandó az egyet részére az idén bált rendezni. V a r j a s s y Árpád azt ajánlja, hogy az E. M. K. E. elnök szövetkezze létesítmények az egyet bálja. A n t o l i k Károly ezen inditványt nem tartja elfogadhatónak, mert — ugymond — az E. M. K. E. csak elviszi tölünk a pénzt, de Aradmegyének nem ad vissza semmit, mert ez működési körén kívül esik, holott a Kőlcsey-Egyesület minden krajczárt Arad város és kőönségén Aradmegyére költ, hol még nagyon sok teendő vár a kultúregylet. B o r o s V i d a ajánlja, hogy az arad csanádi vasúti viszonyokkal karöltve rendezessék a jótékony célú bál. Az E. M. K. E.-re vonatkozólag osztja Antolik nézetét. — Ha az E. M. K. E. működési körébe Aradmegye is bele lenne vonva, ajánlaná, hogy a Kőlcsey-Egyesület elvadjon be a másik kultúregyletbe, de minthogy az nem így van, nekünk — ugymond — külön uton kell haladni, nem ellene, mert m i n d k e t a z a f i a s c z é l t s z o l g á l u n k, hanem mellette kell, hogy haladjunk tovább is a magunk után. — Erre A n t o l i k elnök B o r o s V i d a választmányi tag megbízta, hogy a vasúti tisztviselőkkel az együttes bál rendezése tekintetében érintkezésbe lépjenek. Ezután titkár folyó hírekről tett jelentést, nevezetesen időközben érkezett adományokról, kisajánlott levelek elküldéséről — R o c k Pál ki 100 forint köldött az egyetnek, az alapító közt sorába iktattott. — Olvasatott a pozsonyi közművelődési egyet áfrata, melyben tudatja, hogy ő is saját érdekében szem előtt tartásával állást foglalt az Emke ellen. Tudomásul vétetett. — A k o v a s z i n c z i k ö z s e g i m a g y a r i s k o l a i s k o l a z k e z e n k e r m e r e z i s k o l a s e g e l y e z e s e r e a z 1888. 89. ik tanévre 30 f i t s e g e l y t z a v a z t o z t m e g a z e g y e t e t — U j tagokul felvétettek G o l m e c z István, M i t t e l m a n n Bódos és neje, D r e s c h e r Gizella, M o l i t o r i a z Gusztáv és M á r t i n s Lajos. — A pénztár állapotról L a u k ó Albert következő jelentést tette: Bevétel november hóban volt 239 frt 30 kr, kiadás 44 frt 13 kr. A pénztár állása 1313 frt. Ezzel az állás véget ért.

— A törvényi járvány Aradon megszüntnek jelezhető. Utóbbi napokban csak egy pár beteglései eset fordult elő szűrványosan. Millig József iskolafelügyelő ennél fogva intézkedett is már, hogy a bezárva volt Kosuth utcai iskolában hétőn az előadások ismét megkezdésének.

— Az időjárás novemberben Aradváros főorvosának 1888. november havi egészségi jelentéséből: A hőmérséklet legmagasabb állása C. 9.18.7 november 1-én délután, legalantabb állása C. — 8.2 november 11-én reggel jegyzetelt. A légsúlymért állása 781.7 mm. legmagasabb és 752.3 mm. legalantabb pont között inadozott. Az időjárás tulajdonképpen decz. 1-ig a legkedvezőbb volt, többször szeles volt, kis esett háromszor, havazott egyszer, esősegett háromszor. Ködös volt egyszer, fagyott 16 nap. A csapadék magassága 15 mm. Uralgó irány volt a keleti.

— A „Kőlcsey-Egyesület” ez idel első felolvasási cnykust a mai napon fejezi be. A második egykusz márczius hó elején kezdődik. Ma „Konstantinai uti emlékeim”-ről G a l J e n ő dr. orsz. képviselő ur és „Az állócsillagokról, vagyis a nagy mindenségről” A n t o l i k Károly gym. tanár fog szabadon értekezni. Figyelemztetjük egyuttal a t. érdeklődő közönséget, hogy a mai felolvasáshoz hozza el l á t c s o v e i t i s, mert távolabbról a sok apró csillag közül az egyes érdekesebb csoportok alig vehetők ki. Megjegyezzük egyezsere mind, hogy a mai estély tan fél órával tovább fog tartani, mint rendesen.

— Az egyes felolvasásokra szóló 60 krajczáros belépti-jegyek este a pénztárnál kaphatók.

— Érdekes hangverseny lesz ma este 9 órakor az ipartestület dísztermében. A hangverseny, melynek gazdag műsorát már tegnapelőtt közöltük, a kereskedő ifjak egylete rendezi. A nagy érdeklődésből ítélve a koncert, melyet táncz fog követni, nagy közönség előtt fog lefolyni.

— Halálözás. P r o b á s z k a József m. kir. adófelügyelőségi számtart — mint részvételt értesülünk — életének 45-ik évében f. hó 13-án meghalt. Haláláról a család közölte a szomorú jelentést adta: Ösz. Probászka Józsefnek 12. Németh Julia és fia László, édesanyja Németh József, nyug. kőrházi ellenőr, testvérei Németh Karolin és férje Vannay János árvaszekei elnök és gyermekei, Etelka öz. Kopp Sándor és gyermekei, Emma férje Típus János és gyermekei, nagynénjei: Probászka József férj. Szamosi Imréné és gyermekei, öz. Ortutay Károlyné, öz. Mátéfi Károlyné ugy számos más rokon, ismerős és jóbarátai nevében is fájdalommal tudatják a felejtethetn férj, jó édesanya, vő, sógor, unokatestvér, nagybátya, rokon és barát P r o b á s z k a József, m. kir. adófelügyelőségi számtart, 1888. december hó 13-án, d. a. 10 órakor, életének 45-ik s boldog házasságának 20-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát.

A mezboldogultnak földi maradványait december 14-én délután 3 órakor fogznak Kovács-utca 5. számú saját házából a „Centak Károly aradi első temetőre rendező” intézete — Entreprie de pompes funébre — által a helybeli közírkerületben örök nyugalomra tetetni. Az engedélyt a gyászmezei áldozat pedig ugyane hó 17-ikén délelőtti 10 órakor fog a helybeli t. minorita-styák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Áldás emlékére! Aradon, 1888. deczember 13.

— Az aradi és aradvideki tisztviselői kör folyó hó 16-án, vasárnap délelőtti 10 órakor saját helyiségében rendezendő közgyűlést tart, melyre a t. cz. tagok meghívattak. A közgyűlés tárgya: 1. A kör újjalakulása 3 áru 2. A tisztviselők megválasztása. 3. Az új helyiség (Zrínyi utca 3. szám Hózer-féle ház) hárbavételéi ánt köldött szerződés jóváhagyása. — A v a l a s z t m á n v.

— Arad egészségügye november hóban. Arad egészségügyi vizonyairól vonatkozólag a főorvos november havi jelentéséből adunk a következőket: A közegészségi viszonyok annyiban rosszabbultak, hogy a törvényi járványos gyakorlatilag vált. Egyikbánt a beteglések nem szaporodtak a az áras halálozás 6 esettel volt kisebb mint októberben és az árasos urolitisek száma 33 esettel felhalmozódta. Jelenlegi birtokosokba beteglések leginkább szerepeltek. — Hőmérőfűzők beteglések a törvényen kívül egyes esetekre kerültek. Ezenben a törvényen esetei a hó 7-ik napjától mind sűrűbben mutatkoztak a hó végéig 21 eszt — 2 halálözással lett hely letve, miert is a hó utolján járványnak nyitántatott. A báránybőgő nyelvezése, a himlő eszt, a diftériázt két kedvező várt esettel jött elő. — Hőkhurut és hóvadász gyér. — Kőrházban áldott betegek: M a g y a r k ő r h á z b a n m a r a d t 133 eszt, m a r a d t 193 eszt, h a z a n a r a d t 826 E l h a l t g y a n t 129 j a n t 32, m e g h a l t 18, m a r a d t 154 j a n t a k ő r h á z b a n m a r a d t 8, a z a r a d t 4, á r a s a n t 7, E h b b l g y a n t 1, m a r a d t 6. Ö z s z e g e s e m m a r a d t 136, a z a r a d t 197, h a z a n a n t 333 E h b b l g y a n t 193, j e g y e 32, m e g h a l t 18, m a r a d t 140. A k ő r h á z b a n v a r o s z a k a n a n a k ő r h á z a k b a n e s t 8 eszt, a z a r a d t 95 eszt, e z e k k ö z l 46 f t 49 n e m m e g. G y a n t a r a d t 4 k e z e t t v a g y e s e g l e m b e t e n t s e h a l t i d e n 11 v a r o s i l e k e t 84. A s o i t l a k a n a n e s t v a r o s i l e k e t k ö z l e s k b u d a p e s t 24, P a r v a r a d t 23, S a r k a d a r 8, U j l a p e s t 2, M a r o s t a r 1, G a i r a 8, S e g e d 3, P o l n a r 1, j a n t a r 2. A k ő r h á z a k b a n k i m u t 11. N e v e z e t e s h b b á l a d o k k: v e z e n t s e g a s k t i h i h a 11; v a n a s 2; t u d i g m e n d e s a s k o r 14; t u d i g m e n d e s a s k o r 1, t o r o k y i 1, t o r o k y i 2, h o k h u r t 2, h i m l ő 1, h a e m v a 2, h o k h u r t 6, v e a n o h 2, r á k 2, v i z k o r 2, e l m e k o r 6, m a i b a j 2, v e e l t e n g e l e s 6 e s t, B a l e s e t 2, á n c y k n e s e g 1, h a l v á s z t l e t t 6. A z á r a s a l t a k k ö z l o r o s s o l t a t o t 87. A h a l a l o z a s e r i a n a n e h o b a n 26.8 m i l l i o. K o r a n e z e e l h u n y t a v a r o s i l a k o s a g h o l 1 á v i z 22; 2—5 á v i z 11; 6—10 á v i z 1; 11—20 á v i z 4; 21—30 á v i z 4; 31—40 á v i z 3; 41—50 á v i z 10; 51—70 á v i z 10; 61—70 á v i z 8; 71—80 á v i z 6; 80 á v i z 1. E l v e s t l e t t a z a n y a k o n y v i k i v o n a t o k s e r i n t 118 (5 t e l k o v a s h h m i n t o k t o b e r b e n); e z e k k ö z l 58 f t, 60 n e m m e g; t o r v e n d e s 16; i k e r 3 p á r; s z o m s z e d o k k ö z s e g e l 5. A z á r a s a s z t l e t e k e i á r a n y a e h o b a n 363 m i l l i o. H a z a u t 57 p á r. O r o s v e n d e s k i h u s s e m l e 7 e s e t b e n, t o r v e n d e s k i h o n o z l a s k e t s z e r t a r t a t o t t. A d a j k a l t l á s z a m a v o l t n o v e m b e r v e g e d t 194. A z a r a d t a r a d t a l l o t t k e z e t t v a r o s i l e k e t k ö z l 118 á r a n y o s — r a g a l y o s k o r e s t n e m f o r d u l t e l t.

— Nyilvános nyugtázás az 1849—49-ki aradi honvédegyet segélyeztetéji feladatokra befolyt kezes adóközlőkről: Steiner Jakab 2 frt, Leopold Rezső 5 frt, M. J. 3 frt, Bogdánffy Géza 2 frt, Kiss István 5 frt, Mihálik József 2 frt, az „Arad és Vidéke” szerkesztőségénél befolyt és általa már nyugtázott 13 frt, Konopli Kálmán 40 frt, ifj. Kristófy János 2 frt, Drasay Lajos 5 frt. A Kosuth-asztaltáraság az ipartestületben 10 frt Összesen 59 frt. További kezes adakozásokat elfogadnak: az aradi hírlapok tekintetes szerkesztőségei: Battelheim testvérek és ifj. Klein Mór könyvkereskedései és állóított. Arad, 1888. decz. 13. S z e n t p é t e r y A n t l, h o n v e d e g y e l e i p é n z á r o s.

— A Simay-féle gőzfürdő újabb ismét előnyös átalakításokon ment át. Hogy a közönség igényeinek minden tekintetben megfeleljen és a kényelmet és legnagyobb mértékben fokozza, a tulajdonos ismét tetemes beruházásokat eszközölt. A gőzfürdő férfi osztályát kora reggel egy által melegítik most fel, azonkívül pedig két hatalmas kemence sítje a helyiséget, a zuhanyterembe pedig két új kazánkemence állítottott be így most se hűvös, se léghuzam nincs egyetlen helyiségben sem. hanem mindenütt kellemes melegség tapasztalható, úgy hogy a fürdő közönség nincs kitéve a megfűlés veszélyének. A víz tisztasága ellen nem lehet most már kifogás, mert a medence minden nap friss vízzel látatik ol. A kádfürdő is átalakítás alatt állanak. nevezetesen sok kellemetlenség volt addig azzal, hogy a kádakba eddig nem meleg viz vezetettett, hanem a hideg viz gőzzel melegítettett. Ezután meleg és hideg vízcsapok lesznek.

— Nimródok bálja Makón. A farsang első bálja Makón a vadász-bál lesz. A bál január hó 5-én fog a kaszinóban megtartatni. A bálbizottság elnöke a vadászárulati elnök: B o r o t v á s Dező dr.

— A városi közgyűlés jegyzőkönyve szombat délután 4 órakor fog hitelesítetni a főjegyző hivatalhelyiségében, mire a hitelesítéssel megbízott törvényhatósági bizottsági tagokk figyelemztetjük.

— Lő-összeírás. A jövő 1889. évre szükséges lő-összeírás, s ezzel egytt a szék-összeírás is a honvédelmi miniszter által elrendeltetvén, enn-k folytán a megye területén taláható minden lő és cikk összeírásról, málbán állat egyant csak az a k i o s i n h e g y i l o v a k v e n d ö k f e l, m e l y e k k a t o n a s a g a l t a l c s a k m á l n a h o r d a r a b a s a n t a r d o k k e z e t t b e n f o g k ö z i r t e t e t n i.

— Pályajutól eltilított tanítók. Nagy Sándor 1-1-6 szilagi és Horváth János purta-tarjari n. kath. tanítókat a vallás- és közoktatási miniszter pályajutól eltilotta, s arról Aradmegye tanfelügyelőjét értesítette.

HINDY ASPAD.

